

іноземної мови, пояснення теоретичного матеріалу з граматики та ознайомлення з новою лексикою задається на самостійне опрацювання перед заняттям, а аудиторний час викладачі використовують для виконання практичних завдань, відтворення реальних комунікативних ситуацій, проведення рольових ігор, тобто для цікавих і креативних видів діяльності, що включають когнітивні процеси вищого порядку та потребують практичного застосування набутих раніше знань [2, с. 55].

Дослідниці Конопляник Л. і Мельникова К. вважають, що, слідуючи таксономії Блума, яка включає цілі навчання в залежності від розумових процесів від найнижчого до найвищого рівня (запам'ятовування, розуміння, застосування, аналіз, оцінювання та креативна діяльність), етапи перевернутого навчання при вивченні іноземної мови слід планувати відповідно до цих рівнів, не пропускаючи жодного з них. На першому (поза аудиторному) етапі доцільно планувати діяльність студента, яка спрямована на опанування та усвідомлення нового навчального матеріалу (*запам'ятовування та розуміння*, тобто навичок низького рівня). Під час аудиторного заняття раціонально організувати навчальну діяльність для *застосування та аналізу* отриманих раніше знань. Після заняття можливе формування вміння оцінювати власні досягнення та виконувати творчі завдання підвищеної складності (*оцінювання та креативна діяльність*). Хоча процеси оцінювання та креативної діяльності можуть відбуватися і під час аудиторного заняття, де студенти мають підтримку групи та викладача [1, с.42-43].

Технологія “перевернутий клас” має свої особливості, переваги та недоліки. Проте, на нашу думку, за умови старанного планування та методично-грамотної підготовки, вона може бути ефективною при навчанні іноземної мови студентів немовних спеціальностей ЗВО.

Список літератури

1. Конопляник Л., Мельникова К. Використання технології “перевернутий клас” при навчанні фахової іноземної мови. *Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка, Психологія*. 2019. № 15. С. 38-45.

2. П'янківська, І. В. Застосування технології “переверненого навчання” у викладанні дисципліни “Лексичний менеджмент”. *Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. Серія “Філологічна”*. 2016. № 60. С. 52-56.

УДК 37.016:94+130.2

Малієнко Ю. Б.

к. пед. н., старший науковий співробітник,
відділ суспільствознавчої освіти,
Інститут педагогіки НАПН України

УЧНІВСЬКІ ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРИЧНИХ ДЖЕРЕЛ. АКТУАЛЬНІ ПІДХОДИ

Уміння добирати, класифікувати, аналізувати, узагальнювати, опрацьовувати набуту інформацію – один з найбільш важливих чинників освітньої діяльності дитини, неодмінний показник вимог до обов'язкових результатів навчання учнів / учениць усіх освітніх галузей, зокрема громадянської та історичної.

Нині актуальними є такі учнівські історичні дослідження, як от: аналіз історичних і суспільно важливих пам'яток, їхня інтерпретація, визначення достовірності, надійності та повноти; пояснення причин, сутності, контроверсійності в позиціях авторів джерел тощо.

Важливим стає формування в учнів / учениць критичного підходу до історичних фактів, документів, а також розвиток мисленнєвих операцій, які необхідні для отримання достовірної історичної інформації та її інтерпретації. Критичний підхід передбачає:

- визнання того факту, що будь-яка історична подія, або явище, як правило, оцінюється з різних поглядів, і ця несхожість відбиває розмаїття реального життя, а також множинність світоглядів і переконань (часто однаково цінних);
- уміння бачити різницю між фактами і поглядами, розуміти необ’єктивне ставлення, упередженість і стереотипи у повідомленнях як текстового характеру, так і візуального;
- розуміння таких категорій історичної науки, як хронологія, безперервність, мінливість, послідовність, причинова обумовленість, значущість події, відчуття епохи;
- визнання того, що близькість до історичної події, або до того, що відбулося (наприклад, запис свідчень очевидця) не обов’язково гарантує безпристрасність записів і свідчень [1, с. 108; 2, с. 11].

Реалізації критичного підходу до роботи з джерелами минулого й сьогодення сприятиме система компетентнісних завдань, приклади яких ми наводимо.

Оцініть цитований документ за критеріями об’єктивності. Спробуйте визначити політичні симпатії автора. Які оцінки в цьому документі є найпереконливішими, на вашу думку, доказом його упередженості чи неупередженості? [3, с. 68]

Ознайомтесь із джерелами. Виокремте та аргументуйте свій вибір щодо добору фактів / оцінних суджень авторів відносно політичного, економічного, соціокультурного розвитку держави / життєписів історичних постатей тощо. Поясніть причини, наведіть приклади множинності поглядів. Свідченням яких суспільних процесів слугують досліджувані джерела?

Застосування сучасних підходів до роботи учнів / учениць з різними джерелами історичної, суспільно важливої інформації сприятиме розвитку в дитини критичного, системного мислення, наскрізних умінь, ставлень, отже, забезпечуватиме реалізацію вимог Державного стандарту базової середньої освіти.

Список літератури

1. Актуальні питання компетентісно орієнтованої методики навчання історії та громадянської освіти в ліцеї : методичний посібник / В. Ю. Кришмарел, Ю. Б. Малієнко, Т. І. Мацейків, Т. О. Ремех. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 370 с.
2. Страдлінг Р. Викладання історії Європи ХХ століття. Б. м: Видавництво Ради Європи, Б. р. 277 с.
3. Власов В. С., Кульчицький С. В. Історія України (рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Київ, Україна: Літера ЛТД, 2018. 256 с.

УДК 378.046.4:373.58/5.091.2.011.3-051:51]:004

Носенко Ю. Г.

к.пед.н., с.н.с.,

провідний науковий співробітник відділу

хмаро орієнтованих систем інформатизації освіти,

Інститут цифровізації освіти НАПН України

КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІДКРИТОЇ НАУКИ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Відкрита наука (Open Science) передбачає вільний доступ до наукової інформації, включаючи публікації, дані, методи дослідження та інші ресурси. Для вчителів важливо